

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:GENEL KURUL
KARAR

ERKAM BEDİR TÜRKMENOĞLU VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası : 2021/54500

Karar Tarihi : 23/10/2025

Başkan : Kadir ÖZKAYA
Başkanvekili : Basri BAĞCI
Üyeler : Engin YILDIRIM
Rıdvan GÜLEÇ
Recai AKYEL
Yusuf Şevki HAKYEMEZ
Yıldız SEFERİNOĞLU
Selahaddin MENTEŞ
İrfan FİDAN
Kenan YAŞAR
Muhterem İNCE
Yılmaz AKÇİL
Ömer ÇINAR
Metin KIRATLI

Raportör : Ali Erdem ŞAHİN

Başvurucular : Erkam Bedir TÜRKMENOĞLU ve diğerleri

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, telefon görüşmelerinin ve kapalı görüşlerin dinlenmesi ve kayda alınması nedeniyle haberleşme hürriyeti ile özel hayata ve aile hayatına saygı hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvurular çeşitli tarihlerde yapılmıştır. Ekli listede gösterilen dosyaların konu yönünden hukuki irtibat bulunması nedeniyle 2021/54500 numaralı bireysel başvuru dosyası ile birleştirilmesine Komisyonca karar verilmiştir.

3. Komisyon, başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar vermiştir.

4. Başvuru belgelerinin bir örneği, bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görüşünü sunmuştur. Başvurucuların bir kısmı, Bakanlığın görüşüne karşı süresinde beyanda bulunmuştur.

5. Birinci Bölüm 29/4/2025 tarihinde başvurunun Genel Kurul tarafından incelenmesine karar vermiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

6. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

7. Başvurucular, somut olaya konu idari uygulamaların yapıldığı tarihlerde ceza infaz kurumlarında hükümlü veya tutuklu olarak bulunmaktadır.

8. Somut olay 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 83. maddesine 17/6/2021 tarihinde eklenen dördüncü fıkra etrafında şekillenmiştir (bkz. § 15). Başvurucular, söz konusu fıkra kapsamında kapalı görüşlerin teknik araçlarla dinleneceği ve kaydedilceğine ilişkin uygulamadan ceza infaz kurumlarının bildirimiyle veya başka yollarla haberdar olmuştur. Başvurucuların bir kısmı uygulamaya son verilmesi istemiyle idareye başvurmuşsa da anılan talepleri bahse konu yasal düzenleme veya Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün yine aynı düzenlemeye atıfla hazırladığı yazı (bkz. § 18) uyarınca reddedilmiştir.

9. Başvurucular, uygulamadan haberdar olmalarıyla veya taleplerinin reddedilmesi üzerine kapalı görüşler için ayrılan camlı bölmelerde telefonla yaptıkları görüşmelerin dinlenip kayda alınması uygulamasının kaldırılması için İnfaz Hâkimliklerine şikâyetle bulunmuştur. Bununla birlikte başvurucuların bir kısmı ise anılan şikâyetlerine ek olarak yakınlarıyla yaptıkları telefon görüşmelerinin dinlenip kayda alınması uygulamasının da kaldırılmasını talep etmiştir.

10. İnfaz Hâkimliklerince şikâyetler reddedilmiştir. Karar gerekçelerinde; öncelikle 17/6/2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik'in (Ziyaret Yönetmeliği) 7. maddesine atıf yapılmış, ardından 5275 sayılı Kanun'un 83. maddesine eklenen dördüncü fıkraya (bkz. § 15) ve bu fıkra uyarınca tanzim edilen Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün 6/8/2021 tarihli yazısına (bkz. § 18) değinilmiştir. Sözü edilen ek fıkrayla kapalı görüşlerin dinlenmesi ve kaydedilmesi usulünün kanuni bir nitelik kazandığı ve bu bağlamda Anayasa Mahkemesinin *Eşref Köse* ([1. B.], B. No: 2017/38098, 3/6/2020) kararında belirtilen kanunilik şartının karşılandığı vurgulanmıştır. Son olarak ceza infaz kurumlarının mevzuatla verilen görevleri yapmak dışında herhangi bir yetkisinin bulunmadığının ve mevcut uygulamanın Bakanlığın takdir yetkisinde olduğunun altı çizilmiştir. Bir kısım İnfaz Hâkimliği ise anılan gerekçelerden farklı olarak uygulamanın Ziyaret Yönetmeliği'nin 7. maddesine veya 5275 sayılı Kanun'un 83. maddesine göre yapıldığını belirterek usul ve kanuna uygun olduğu sonucuna ulaşmıştır.

11. Telefon görüşmelerinin dinlenip kayda alınmasına ilişkin şikâyetler bakımından ise 5275 sayılı Kanun'un 66. maddesinde yer alan telefon görüşmelerinin dinlenebileceğine ve kaydedilebileceğine ilişkin hükme atıfla çeşitli gerekçelere yer verilmiştir.

12. Başvurucuların itirazları Ağır Ceza Mahkemeleri tarafından kararların usul ve kanuna uygun olduğu gerekçesiyle reddedilmiştir.

13. Başvurular, süresi içinde yapılmıştır.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. İlgili Mevzuat

14. 5275 sayılı Kanun'un başvuru tarihinden önce yürürlükte olan "*Hükümlüyü ziyaret*" başlıklı 83. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(1) Hükümlü, belgelendirilmesi koşuluyla eşi, üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımları ile vasisi veya kayyımı tarafından haftada bir kez ve ayrıca kuruma kabullerinde, zorunlu hâller dışında bir daha değiştirilmemek üzere, ad ve adreslerini bildirdiği en fazla üç kişi tarafından, yarım saatten az ve bir saatten fazla olmamak üzere çalışma saatleri içinde ziyaret edilebilir...

(2) Birinci fıkrada belirtilenler dışındaki kimselerin ziyaretine Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yazılı olarak izin verilebilir.

(3) Görüşler, koşul ve süreleri Adalet Bakanlığınca hazırlanan yönetmelikle kapalı ve açık olmak üzere iki biçimde yaptırılır."

15. 17/6/2021 tarihli ve 7328 sayılı Kanun ile 5275 sayılı Kanun'un 83. maddesine yeni bir fıkra eklenmiştir. Anılan fıkra şöyledir:

"(4) (Ek:17/6/2021-7328/8 md.) Önceden bilgilendirilmek suretiyle, kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan ve terör suçları, örgüt kurmak, yönetmek veya örgüte üye olmak suçları ile örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçlardan mahkûm olan veya tehlikeli hâlde bulunan ya da dışarı ile iletişiminin kurum güvenliği açısından tehlikeli olabileceği değerlendirilen hükümlülerin birinci ve ikinci fıkra kapsamındaki kişilerle yapacakları görüşmeler, kamu düzeninin korunması ile kişi, toplum ve kurum güvenliğinin sağlanması veya suç işlenmesinin önlenmesi amacıyla kurum yönetimi tarafından dinlenebilir ve elektronik cihazlar da dâhil olmak üzere kaydedilebilir. Bu fıkra uyarınca tutulan kayıtlar, amacı dışında kullanılamaz ve kanunda açıkça belirtilen hâller dışında hiçbir kişi veya kurumla paylaşılamaz. Bu kayıtlar herhangi bir soruşturma ve kovuşturmayla konu edilmemiş ise en geç bir yıl sonunda silinir. Silme işlemi Cumhuriyet savcısı tarafından denetlenir."

16. Ziyaret Yönetmeliği'nin "*Temel ilkeler*" başlıklı 5. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(d) (Değişik:RG-13/9/2017-30179) Kurum idaresinin uygun göreceği bir hafta açık görüş, ayın diğer haftaları kapalı görüş olmak üzere, hükümlü ve tutuklular bu Yönetmelikte belirtilen yakınları ile haftada bir kez olacak şekilde görüşme yapabilir.

...

r) (Ek:RG-14/9/2021-31598) Görüşlerin dinlenip kayda alınması işlemleri 5275 sayılı Kanunun 83 üncü maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında yerine getirilir."

17. Ziyaret Yönetmeliği'nin "Kapalı görüş" başlıklı 7. maddesi şöyledir:

"Kapalı görüş, hükümlü ve tutuklular ile ziyaretçilerinin her türlü maddi temasının önlenildiği, konuşulanların hazır bulunan görevli tarafından işitilebilecek şekilde izlenebildiği ve ceza infaz kurumu idaresinin bu iş için tahsis ettiği özel bölümde yapılan görüşmelerdir."

18. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün 6/8/2021 tarihli ve "Hükümlü/Tutukluların Kapalı Görüşlerinin Dinlenmesi ve Kayıt Altına Alınması" konulu yazısının ilgili kısmı şöyledir:

"...1)Terör suçları, örgüt kurmak, yönetmek veya örgüte üye olmak suçları ile örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçlardan mahkûm olan veya tehlikeli hâlde bulunan hükümlü/tutukluların, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 83 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkraları kapsamındaki kişilerle yapacakları kapalı görüşlerinin dinlenmesi ve elektronik cihazlar da dahil olmak üzere kayıt altına alınması,

2)Dışarı ile iletişiminin kurum güvenliği açısından tehlikeli olabileceği değerlendirilen adli suçlardan hükümlü/tutuklular hakkında, bu tedbirin gerekliliğine ilişkin gerekçeli idare ve gözlem kurulu kararı alınarak 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 83 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkraları kapsamındaki kişilerle yapacakları kapalı görüşlerinin dinlenmesi ve kayıt altına alınması,

3)Kapsam dahilinde bulunan hükümlü/tutukluların ziyaretçileriyle yapacakları kapalı görüşlerinin dinlenerek kayıt altına alınacağı hususunda;

a-Hükümlü/tutukluların kuruma ilk kabulleri sırasında konu hakkında bilgilendirilerek bu hususun yazılı olarak tebliğ edilmesi,

b-Kurumda halen barındırılan hükümlü/tutukluların odalarında bulunan panolarla bilgilendirme yazısı asılarak tutanak altına alınması,

c-Dışarı ile iletişiminin kurum güvenliği açısından tehlikeli olabileceği değerlendirilen adli suçlardan hükümlü/tutuklular hakkında bu konuda alınacak idare ve gözlem kurulu kararının hükümlü/tutuklulara tebliğ edilmesi,

d-Görüş mahallerine gelen ziyaretçilerin görebileceği yerlere bilgilendirme levhaları konulması, suretiyle ilgililerin önceden bilgilendirilmelerinin sağlanması,

4)Ziyaret gün ve saatlerinin planlanmasında; hükümlü/tutukluların suç türü, personel, hükümlü/tutuklu ve ziyaretçi sayısı, kurumların fiziki yapısı, kapasitesi, kapalı görüş kabin sayısı, teknik cihaz imkanları, mevcut düzen ile güvenliğinin göz önünde bulundurulması,

5)Söz konusu kayıtlara yetkili personel dışındaki diğer personelin erişiminin engellenmesine yönelik tedbirlerin alınması, kayıtların amacı dışında kullanılmaması, kanunda açıkça belirtilen haller dışında hiçbir kişi veya kurumla paylaşılmaması, herhangi bir soruşturma veya kovuşturmaya konu edilmemiş kayıtların en geç bir yıl sonunda silinmesi, bu işlemin Cumhuriyet savcısı tarafından denetlenerek tutanak altına alınması ve bu tutanağın her an denetime imkan verecek şekilde saklanması..."

19. Ayrıca kapalı görüşe ilişkin diğer mevzuat hükümleri ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin bu konudaki içtihadı için bkz. *Eşref Köse*, §§ 20-35; telefonla haberleşme hakkına ilişkin ilgili mevzuat için ise bkz. *Hüsamettin Uğur (2)* [2. B.], B. No: 2020/14791, 15/11/2023, §§ 16-19.

B. Anayasa Mahkemesi Kararı

20. Anayasa Mahkemesi 7328 sayılı Kanun'un 8. maddesiyle 5275 sayılı Kanun'un 83. maddesine eklenen (4) numaralı fıkranın iptali talebini incelemiş; 29/12/2022 tarihli ve E.2021/83, K.2022/168 sayılı kararı ile anılan ibarenin iptal talebini reddetmiştir.

21. Karar gerekçesinde, öncelikle hükümlülerin yaptıkları yazışmalarda yer alan verilerin kişisel veri niteliğinde olduğu ve söz konusu kuralla özel hayata saygı hakkı kapsamındaki kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sınırlama getirildiği belirtilmiştir. Ardından ilgili kuralda kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına hangi amaçlarla hangi hükümlüler bakımından ve ne şekilde sınırlama getirilebileceği, bu suretle kaydedilen veya saklanan materyallerin muhafazası, kullanımı ve imhasına ilişkin güvencelere yer verildiği ifade edilmiştir (AYM, E.2021/83, K.2022/168, 29/12/2022, §§ 43-83).

22. Bunun yanında kamu düzeninin ve güvenliğinin sağlanmasına hizmet eden kuralın meşru bir amacının olduğu ve hükümlünün yeniden suç işlemesini engelleyici etkenlerin güçlendirilmesi, toplumun suça karşı korunması amacıyla getirilen sınırlamanın demokratik toplum düzeninin gereklerini ihlal eden bir yönü olmadığı da vurgulanmıştır. Son olarak hükümlülere gelen ve hükümlülerin gönderdiği materyaller üzerinde gereken özende derhâl denetim yapılabilmesinin fiziki imkânsızlığı gözetilerek geçmişe dönük ayrıntılı inceleme yapılabilmesinin ancak kayıt ve saklama yoluyla mümkün olabileceğinin altı çizilmiştir. Nihayetinde kişisel verileri kaydetme ya da fiziki olarak saklamanın amaçları, verilerin kapsamı, verilerin saklanacağı süre, veri sahibinin hakları, kaydedilen ya da fiziki olarak saklanan yazılı iletişimlerin içeriği herhangi bir soruşturma veya kovuşturmayla konu edilmemişse sonuçlarına ilişkin olarak kuralın gerekli güvenliği sağladığı belirtilmiş; Anayasa'nın 13. ve 20. maddelerine aykırı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (AYM, E.2021/83, K.2022/168, 29/12/2022, §§ 43-83).

V. İNCELEME VE GEREKÇE

23. Anayasa Mahkemesinin 23/10/2025 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Adli Yardım Talebi Yönünden

24. Başvurucular, ceza infaz kurumunda bulunmaları nedeniyle yargılama giderlerini karşılayacak gelirlerinin olmadığını belirterek adli yardım talebinde bulunmuştur.

25. Anayasa Mahkemesinin *Mehmet Şerif Ay* ([2. B.], B. No: 2012/1181, 17/9/2013, §§ 22-27) kararında belirtilen ilkeler dikkate alınarak geçimini önemli ölçüde güçleştirmeksizin yargılama giderlerini ödeme gücünden yoksun olduğu anlaşılan başvuru sahiplerinin açıkça dayanakta yoksun olmayan adli yardım taleplerinin kabulüne karar verilmesi gerekir.

B. Telefon Görüşmelerinin Dinlenmesi ve Kaydedilmesi Nedeniyle Haberleşme Hürriyeti ile Özel Hayata Saygı Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

26. Başvurucular, telefon görüşmelerinin sürekli ve sistematik olarak dinlenip kayda alınmasının aileleriyle rahat konuşma imkânını ortadan kaldırdığını ve aile hayatının mahremiyetini ihlal ettiğini belirtmiştir. Bunun yanında uygulamanın 5275 sayılı Kanun'un 66. maddesine dayandığını ancak meşru amaç, demokratik toplum düzeninin gereklerine uygunluk ve ölçülülük bakımından da değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Başvurucular ayrıca uygulamanın bireyselleştirilmiş ve somut bir gerekçe ortaya konulmaksızın gerçekleştirilmesinden de yakınmıştır. Nihayetinde anılan uygulamanın haberleşme hürriyetini, özel hayata ve aile hayatına saygı hakkını ve adil yargılanma hakkını ihlal ettiğini ileri sürmüştür.

27. Bakanlık görüşünde; başvuru sahiplerinin özel hayata ve aile hayatına saygı hakkının ve haberleşme hürriyetinin ihlal edildiğine yönelik şikâyetleri hakkında Anayasa Mahkemesi tarafından yapılacak incelemede Anayasa ve ilgili mevzuat hükümleri, Anayasa Mahkemesi içtihadı ve somut olayın kendine özgü şartlarının dikkate alınması gerektiği ifade edilmiştir. Başvurucular, Bakanlık görüşüne cevap vermemiştir.

28. Başvuru, özel hayata saygı hakkı ile haberleşme hürriyeti kapsamında incelenmiştir.

29. Anayasa Mahkemesinin telefon görüşmelerinin kurum idaresi tarafından dinlenerek kaydedilmesine ilişkin iddiaların kabul edilebilir olduğuna ve anılan denetleme yönteminin özel hayata saygı hakkına ve haberleşme hürriyetine müdahale oluşturduğuna karar vermiştir (*Hüsamettin Uğur (2)*, §§ 46, 47).

30. Anayasa Mahkemesinin olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan *Hüsamettin Uğur (2)* kararında telefon görüşmelerinin dinlenmesine ve kayda alınmasına ilişkin anayasal ilkeler belirlenmiştir. Anılan kararda öncelikle mahpusların telefon görüşmelerinin özel hayata dair mahrem kalmasını istediği konular ile kişisel veri kapsamında kalacak bilgileri içerebileceği gözetilerek mahpusun temel hak ve özgürlüklerinin sınırlandırılmasını içeren kanunların ve ilgili alt mevzuatın konuyla ilgili temel esasları ve ilkeler belirleyecek nitelikte olması gerektiği ifade edilmiştir. Bu çerçevede mevzuatın mahpusun telefon görüşmelerinin dinlenmesi ve kaydedilmesinin kapsamı, süresi, bu kayıtlara üçüncü kişilerin erişimi ile içeriğindeki verilerin kullanılması, imhası ve verilerin gizliliğinin sağlanması hususlarına ilişkin muhataplarının yetki aşımı ve keyfilige karşı yeteri kadar güvenceye sahip olmalarını sağlayacak açık ve detaylı kuralları içermesi gerektiği vurgulanmıştır (*Hüsamettin Uğur (2)*, § 58; benzer yöndeki değerlendirmeler için bkz. *Ferit Şimşek* [2. B.], B. No: 2020/4438, 2/5/2024, § 13; *Ümit Karaduman* [2. B.], B. No: 2020/20874, 2/2/2022, § 69).

31. Bu bağlamda Anayasa Mahkemesi; mahpusun telefon görüşmelerinin dinlenerek kaydedilmesine ilişkin uygulamada, görüşme kayıtlarının muhafazasını ve kullanımını içeren tedbirlerin kapsamını, uygulanmasını, idarenin takdir yetkisinin sınırlarını düzenleyen, bununla birlikte muhataplarının yetki aşımı ile keyfilige karşı yeteri kadar güvenceye sahip olmalarını sağlayacak nitelikte kuralların mevcut olmadığı gerekçesiyle özel hayata saygı hakkı ile haberleşme hürriyetine yapılan müdahalenin kanuni dayanağının olmadığı sonucuna ulaşmıştır (*Ferit Şimşek*, § 14; benzer yöndeki değerlendirme için bkz. *Ümit Karaduman*, § 71). Somut başvuruda da anılan kararlarda açıklanan ilkelerden ve ulaşılan sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır.

32. Bu doğrultuda açıklanan gerekçelerle başvurucların Anayasa'nın 20. ve 22. maddelerinde güvence altına alınan özel hayata saygı hakkı ile haberleşme hürriyetinin ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. Kapalı Görüşlerin Dinlenmesi ve Kayda Alınması Nedeniyle Özel Hayata ve Aile Hayatına Saygı Hakkı ile Haberleşme Hürriyetinin İhlal Edildiğine İlişkin İddia

1. Başvurucların İddiaları ve Bakanlık Görüşü

33. Başvuruclar; kapalı görüşlerin fiziksel temas olmadan, ziyaretçiyle telefon ile konuşularak yapıldığını, bu görüşlerin sürekli ve sistematik olarak dinlenip kayda alınmasının aileleriyle rahat konuşma imkânını ortadan kaldırdığını ve aile hayatının mahremiyetini ihlal ettiğini belirtmiştir. Yapılan yasal düzenlemeyle uygulamanın kanunla öngörülme şartını karşıladığı söylenebilirse de meşru amaç, demokratik toplum düzeninin gereklerine uygunluk ve ölçülülük bakımından da değerlendirilmesinin gerektiği ifade edilmiştir. Başvuruclar ayrıca uygulamanın bireyselleştirilmiş ve somut bir gerekçe ortaya konulmaksızın gerçekleştirilmesinden de yakınmıştır. Nihayetinde anılan uygulamanın haberleşme hürriyetini, özel hayata ve aile hayatına saygı hakkını ve adil yargılanma hakkını ihlal ettiğini ileri sürmüştür.

34. Bakanlık görüşünde; 5275 sayılı Kanun'un 83. maddesine eklenen dördüncü fıkraya işaret edilerek başvurucların özel hayata ve aile hayatına saygı hakkının ve haberleşme hürriyetinin ihlal edildiğine yönelik şikâyetleri hakkında Anayasa Mahkemesi tarafından yapılacak incelemede Anayasa ve ilgili mevzuat hükümleri, Anayasa Mahkemesi içtihadı ve somut olayın kendine özgü şartlarının dikkate alınması gerektiği ifade edilmiştir. Başvuruclardan bir kısmı Bakanlığın görüşüne karşı beyanda bulunarak başvuru formunda yer alan iddia ve taleplerini yenilemiştir.

2. Değerlendirme

35. Anayasa'nın başvurunun değerlendirilmesinde dikkate alınacak "*Özel hayatın gizliliği*" başlıklı 20. maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısmı şöyledir:

"Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. ... aile hayatının gizliliğine dokunulamaz."

36. Anayasa'nın "*Ailenin korunması ve çocuk hakları*" başlıklı 41. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"Aile, Türk toplumunun temelidir ...

Devlet, ailenin huzur ve refahı ... için gerekli tedbirleri alır, teşkilatı kurar.

Her çocuk, ... yüksek yararına açıkça aykırı olmadıkça, ana ve babasıyla kişisel ve doğrudan ilişki kurma ve sürdürme hakkına sahiptir..."

37. Anayasa'nın başvurunun değerlendirilmesinde dikkate alınacak "*Haberleşme hürriyeti*" başlıklı 22. maddesi şöyledir:

"Herkes, haberleşme hürriyetine sahiptir. Haberleşmenin gizliliği esastır.

Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; haberleşme engellenemez ve gizliliğine dokunulamaz. Yetkili merciin kararı yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını kırksekiz saat içinde açıklar; aksi halde, karar kendiliğinden kalkar.

İstisnaların uygulanacağı kamu kurum ve kuruluşları kanunda belirtilir."

38. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesiyle bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder. Başvurucuların iddialarının özü kapalı görüş sırasında aile bireyleriyle telefon vasıtasıyla yaptığı görüşmelerin teknik araçla dinlenmesine ve kaydedilmesine yönelik olduğundan başvurular özel hayata ve aile hayatına saygı hakkı ile haberleşme hürriyeti kapsamında incelenmiştir (*Eşref Köse*, § 52).

a. Kabul edilebilirlik yönünden

39. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan özel hayata ve aile hayatına saygı hakkı ile haberleşme hürriyetinin ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

b. Esas yönünden

i. Müdahalenin Varlığı

40. Somut olayda başvurucuların kapalı ziyaret için belirlenen özel odada görüşmenin gerçekleştirilmesi için tahsis edilen telefonla yaptığı konuşmaların idare tarafından teknik araçla dinlenmesinin ve kaydedilmesinin özel hayata ve aile hayatına saygı hakkı ile haberleşme hürriyetine müdahale oluşturduğu değerlendirilmiştir (*Eşref Köse*, §§ 54-59).

ii. Müdahalenin İhlal Oluşturup Oluşturmadığı

41. Bu bağlamda yukarıda tespit edilen müdahale, Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilen koşullara uygun olmadığı takdirde Anayasa'nın 20. ve 22. maddelerini ihlal edecektir. Bu sebeple sınırlamanın Anayasa'nın 13. maddesinde öngörülen ve somut başvuruya uygun düşen, kanun tarafından öngörülme, meşru amaç taşıma, demokratik toplum düzeninin gereklerine uygunluk ve ölçülülük ilkesine aykırı olmama koşullarına uygun olup olmadığının belirlenmesi gerekir.

(1) Kanunilik

42. Anayasa Mahkemesi, olay ve olguları somut başvuru ile benzer nitelikte olan *Eşref Köse* kararında kapalı görüşlerde yapılan konuşmaların sistematik bir şekilde teknik araçla dinlenmesi ve kaydedilmesinin şartlarının kanunla düzenlenmediği gerekçesiyle haberleşme hürriyeti ile özel hayata saygı hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşmıştır (*Eşref Köse*, § 72). Kanun koyucu anılan karardan sonra 7328 sayılı Kanun ile 5275 sayılı Kanun'un

83. maddesine dördüncü fıkrayı ekleyerek görüşmelerin dinlenmesine ve kaydedilmesine ilişkin bir yasal düzenleme ihdas etmiştir. Bahse konu yasal düzenleme 25/6/2021 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Buna göre somut olayda başvuruçuların idareye yaptıkları başvuruların veya İnfaz Hâkimliklerine verdikleri şikâyet dilekçelerinin yeni düzenlemeden sonra olduğu gözetildiğinde kanunilik incelemesinin 5275 sayılı Kanun'un 83. maddesine eklenen dördüncü fıkra üzerinden yapılması gerekir.

43. Anayasa Mahkemesi, söz konusu kuralın Anayasa'ya aykırılık iddiasıyla iptaline karar verilmesi istemini 2021/83 Esas numaralı dosyada değerlendirmiştir. Bu doğrultuda kuralın kaydedilme ya da fiziki olarak saklamanın amaçları, verilerin kapsamı, verilerin saklanacağı süre, veri sahibinin hakları, kaydedilen ya da fiziki olarak saklanan yazılı iletişimlerin içeriği herhangi bir soruşturma veya kovuşturmayla konu edilmemiş ise sonuçlarına ilişkin gerekli güvenliği sağladığı belirtilerek Anayasa'nın 13. ve 20. maddelerine aykırı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (bkz. §§ 20-22).

44. Dolayısıyla başvuruçuların özel hayata ve aile hayatına saygı hakkı ile haberleşme hürriyetine yapılan müdahalenin kanunilik şartını karşıladığı anlaşılmıştır.

(2) Meşru Amaç

45. Belli türde suçtan hükümlü veya tutuklu olanların kapalı görüşlerinin dinlenmesi ve kaydedilmesi şeklindeki müdahalenin kamu düzeninin korunması ile kişi, toplum ve kurum güvenliğinin sağlanması veya suç işlenmesinin önlenmesi amacıyla gerçekleştirildiği anlaşıldığından meşru amaç taşıdığı değerlendirilmiştir.

(3) Demokratik Toplum Düzeninin Gereklere Uygunluk ve Ölçülülük

(a) Genel İlkeler

46. Temel hak ve özgürlüklere yönelik bir müdahalenin demokratik toplum düzeninin gereklere uygun kabul edilebilmesi için zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşılaması ve orantılı olması gerekir. Açık ki bu başlık altındaki değerlendirme, sınırlamanın amacı ile bu amacı gerçekleştirmek üzere başvuruçuların araç arasındaki ilişki üzerinde temellenen ölçülülük ilkesinden bağımsız yapılamaz. Çünkü Anayasa'nın 13. maddesinde demokratik toplum düzeninin gereklere aykırı olmama ve ölçülülük ilkesine aykırı olmama biçiminde iki ayrı kritere yer verilmiş olmakla birlikte bu iki kriter bir bütünün parçaları olup aralarında sıkı bir ilişki vardır (*Ferhat Üstündağ* [1. B.], B. No: 2014/15428, 17/7/2018, § 45; *Çetin Arkaş ve Nasrullah Kuran* [2. B.], B. No: 2016/371, 13/1/2021, § 73).

47. Orantılılık ise sınırlamayla ulaşılmak istenen amaç ile başvuruçuların sınırlama tedbiri arasında dengesizlik bulunmamasına işaret etmektedir. Diğer bir ifadeyle orantılılık, bireyin hakkı ile kamunun menfaatleri veya müdahalenin amacı başkalarının haklarını korumak ise diğer bireylerin hak ve menfaatleri arasında adil bir dengeyi kurulmasına işaret etmektedir. Dengeleme sonucu müdahalede bulunulan hakkın sahibine terazinin diğer kefesinde bulunan kamu menfaati veya diğer bireylerin menfaatine nazaran açıkça orantısız bir külfet yüklendiğinin tespiti hâlinde orantılılık ilkesi yönünden bir sorunun varlığından söz edilebilir (*Ferhat Üstündağ*, § 48; *Çetin Arkaş ve Nasrullah Kuran*, § 74).

48. Anayasa'nın 19. maddesi gereği hükümlü ve tutukluların özel ve aile hayatına birtakım sınırlamaların getirilmiş olması, hukuka uygun olarak ceza infaz kurumunda tutulmanın kaçınılmaz ve doğal bir sonucudur. Bu bağlamda idarenin tutuklu ve

hükümlülerin özel ve aile hayatına müdahale konusunda takdir yetkisinin daha geniş olduğu gözetilmelidir. Burada mühim olan ceza infaz kurumunun güvenliğinin sağlanması amacı ile hükümlünün özel ve aile hayatına saygı gösterilmesi hakkı arasında adil bir dengenin sağlanmış olmasıdır (*Mehmet Koray Eryaşa* [2. B.], B. No: 2013/6693, 16/4/2015, § 89; *Ahmet Çilgin* [1. B.], B. No: 2014/18849, 11/1/2017, §§ 30, 32; *Çetin Arkaş ve Nasrullah Kuran*, § 75).

49. Bu kapsamda mevcut başvuru bakımından yapılacak değerlendirmelerin temel eksen, müdahaleye neden olan idari ve yargısal makamların karar gerekçelerinin özel hayata ve aile hayatına saygı hakkını ve haberleşme hürriyetini kısıtlaması bakımından demokratik toplum düzeninin gereklerine uygunluk ve ölçülülük ilkesine uygun olduğunu inandırıcı bir şekilde ortaya koyup koyamadığı olacaktır (*Çetin Arkaş ve Nasrullah Kuran*, § 77; *Mehmet Akdoğan* [2. B.], B. No: 2019/17436, 12/7/2023, § 32).

(b) İlkelerin Olaya Uygulanması

50. Somut olaya konu müdahaleler 5275 sayılı Kanun'un 83. maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında yapılmıştır. İlgili düzenleme incelendiğinde önceden bildirilmek suretiyle belirli suçlardan mahpus olanlar ile tehlikeli hâlde bulunan ya da dışarı ile iletişiminin kurum güvenliği açısından tehlikeli olabileceği değerlendirilen kişiler yönünden, kamu düzeninin korunması ile kişi, toplum ve kurum güvenliğinin sağlanması veya suç işlenmesinin önlenmesi amacıyla görüşmeler dinlenebilecek ve kayıt altına alınabilecektir. Ziyaret hakkının mahpusların dışarıyla iletişimi ile aile birlikteliğinin devamlılığının sağlanması konusunda önemli bir araç olduğu açıktır. Görüşmeler sırasında mahpusların ziyaretçiyle mahrem ya da kişisel veri kapsamında bilgiler paylaşabilecekleri de gözetildiğinde görüşmenin mahremiyetinin sağlanması ya da gereklilik hâlinde bu mahremiyete en az etki edecek yolun seçilmesi ziyaret hakkının etkin olarak kullanılmasının da bir gereğidir. Bu bağlamda ilgili düzenlemenin mevzuatta sayılan sınırlı amaçların gerektirdiği, daha az müdahaleyle amaca ulaşmanın mümkün olmadığı durumlarda belirli bir süre zarfında görüşmelerin dinlenilmesi ve kaydedilmesini öngördüğünün kabulünün de ziyaret hakkının özüne ve amacına uygun olduğu söylenebilir.

51. Bununla birlikte mevzuatta sayılan sınırlı amaçların varlığı hâlinde bu uygulamaya hem açık hem de kapalı görüşte başvurulabileceği açıktır. Ancak kuralın açık ve kapalı görüş ayrımı yapılmaksızın, belirlenen amaçlar bağlamında gerekliliği ortaya konulmadan süresiz bir şekilde tüm görüşmelerde uygulanmasının mahpuslara mahrem bir alan bırakmayacağı açık olup özel hayata ve aile hayatına saygı hakkı ile haberleşme hürriyetine ağır bir müdahale olacağı da vurgulanmalıdır.

52. Anılan düzenlemenin devamına bakıldığında ise tutulan kayıtların amacı dışında kullanılamayacağı, kanunda açıkça belirtilen hâller dışında hiçbir kişi veya kurumla paylaşamayacağı ve bu kayıtların herhangi bir soruşturma ve kovuşturmaya konu edilmemiş ise en geç bir yıl sonunda silineceğinin hüküm altına alındığı görülmektedir. Ayrıca silme işleminin Cumhuriyet savcısı tarafından denetleneceği de belirtilmiştir. Dolayısıyla kuralın kapalı görüşlerin dinlenebilmesi ve kaydedilebilmesine ilişkin önceden bilgilendirme, suç tipleri, kayıtların amaç dışı kullanılamayacağı ve kayıtların silinme süresi konularını açık bir şekilde düzenlediği ancak dinleme süresine dair herhangi bir belirleme yapmadığı anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda kanun koyucunun bu tedbire başvurulması ve tedbirin uygulanma süresi hususlarını idarenin takdirine bıraktığı kabul edilmelidir.

53. Ancak idarenin bu takdir yetkisini kullanırken ziyaret hakkının esasları ile ilgili olarak mahpusların öznal durumları, suç türleri, tehlikelilik durumları gibi karara etki edebilecek tüm unsurları gözetenek tedbirin gerekliliğini gösterir bireyselleştirilmiş, makul, öngörülebilir ve denetime imkân verecek nitelikte ilgili ve yeterli bir gerekçe sunması gerekmektedir. Bunun yanında idarenin uygulanacak tedbiri somut olayın koşullarını dikkate alarak makul bir süreyle sınırlandırması ve müdahalenin devamına ihtiyaç duyulup duyulmadığının veya daha hafif araçlarla meşru amaca ulaşma olasılığının tespiti için kararlarını belirli aralıklarla gözden geçirmesi, müdahalenin ölçülü kabul edilebilmesi bakımından önemlidir.

54. Aksi yöndeki uygulamalar ise Kanun hükmünün amacına aykırı ve mahpusların yasal güvencelerden yararlanamamasına neden olacak şekilde uygulanmasına yol açacak ve bu da yılda bir kez aynı hükümlerin genel bir duyuruyla mahpuslara bildirilmesi suretiyle görüşlerin dinlenmesi ve kaydedilmesi sonucunu doğuracaktır. Ayrıca söz konusu tedbirin kişinin özellikle haberleşmenin gizliliği ile özel ve aile hayatına saygı haklarına yönelik ağır bir müdahale içerdği gözetildiğinde tedbirin bireyselleştirilmesi hususunda ilgili ve yeterli gerekçe içermeyen müdahalelerin istisnai bir aracı genel, olağan ve sürekli bir uygulamaya dönüştürme riski bulunmaktadır. Bir diğer ifadeyle bireyselleştirme içermeyen müdahale gerekçeleri istisnai bir tedbirin genel bir kural olarak uygulanmasına yol açacaktır.

55. Somut olayda, başvurucular 5275 sayılı Kanun'un 83. maddesiyle getirilen yeni yasal düzenleme kapsamında kapalı görüşlerin dinleneceği ve kaydedileceğine ilişkin uygulamadan ceza infaz kurumlarının bildirimleriyle veya başka yollarla haberdar olmuştur. Başvurucuların bir kısmı uygulamaya son verilmesi istemiyle idareye başvurmuş ise de anılan talepleri bahse konu yasal düzenleme (bkz. § 15) veya Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün yine aynı düzenlemeye atıfla hazırladığı yazı (bkz. § 18) uyarınca reddedilmiştir. Nihayetinde başvurucular, uygulamadan haberdar olmalarıyla birlikte veya taleplerinin reddedilmesi üzerine yargı yoluna başvurmuştur. İnfaz Hâkimlikleri; kapalı görüşlerin dinlenmesi ve kaydedilmesi şeklindeki uygulamaya yönelen şikâyetleri, uygulamanın kanuni dayanağının bulunduğu gerekçesiyle reddetmiştir. Bunun yanında bazı İnfaz Hâkimliği kararlarında, ceza infaz kurumlarının yasal düzenlemeler ile Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün yazısına uygun hareket ettikleri belirtilmiş ve konu hakkında takdir yetkilerinin bulunmadığına yer verilmiştir. Anılan kararlar itiraz kanun yolunda kesinleşmiştir (bkz. §§ 7-12).

56. Buna göre ceza infaz kurumlarının başvurucuların kapalı görüşlerinin hangi nedenlerle dinleneceğini ve kayıt altına alınacağını, suç türüne veya tehlikelilik durumuna göre Kanun'da belirtilen hangi grupta yer aldıklarını ve kapalı görüşlerinin dinlenerek kayıt altına alınması gerekliliğini bireyselleştirerek bildirimde bulunmaksızın ilgili tedbire başvurdukları anlaşılmıştır (aynı yöndeki karar için bkz. *Musa Küçükabacı* [1. B.], B. No: 2018/27826, 6/10/2022, § 38). Müdahalelerin hukuka uygunluğunu denetleyen yargı makamlarının ise ilgili yasal düzenlemeyi genel, olağan ve sürekli bir uygulama olarak ele aldıkları ve bazı kararlarda ceza infaz kurumlarının konu hakkında takdir yetkisinin dahi bulunmadığını vurguladıkları görülmüştür. Dolayısıyla anılan mercilerin uygulamayı soyut olarak değerlendirmenin ötesinde böyle bir müdahalede yapılması gerekenlere ilişkin olarak Anayasa Mahkemesince belirtilen hususlara uygun bir inceleme yaptıkları söylenemez (bkz. §§ 50-55).

57. Öte yandan bazı başvurucuların 5275 sayılı Kanun'un 83. maddesiyle getirilen düzenleme öncesinde yapılan dinleme kayıtlarının geriye dönük olarak silinmesi talebinde bulundukları veya bu anlama gelecek ifadeler kullandıkları görülmektedir. Ancak gerek idare

gerekse yargı mercileri anılan taleplere yönelik herhangi bir değerlendirmede bulunmamıştır. Dolayısıyla anılan mercilerin somut olayın bu yönü itibarıyla da ilgili ve yeterli gerekçe sunma yükümlülüklerini yerine getirdikleri söylenemez.

58. Sonuç olarak somut başvuruda, ziyaret hakkının niteliği gözetilerek haberleşmenin gizliliği ve özel hayata ve aile hayatına saygı hakları ile suçun önlenmesi ve kurum güvenliğinin sağlanması meşru amaçları arasında adil bir dengeleme yapıldığını kabul etmek mümkün olmamıştır. Bu doğrultuda idare ve yargı makamlarınca müdahalenin demokratik toplum gereklerine uygun olduğu, ilgili ve yeterli gerekçelerle ortaya konulamadığından başvurucuların özel hayata ve aile hayatına saygı hakları ile haberleşme hürriyetinin ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

59. Açıklanan gerekçelerle özel hayata ve aile hayatına saygı hakkı ile haberleşme hürriyetinin ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

Basri BAĞCI ve Rıdvan GÜLEÇ bu görüşe katılmamıştır.

VI. GİDERİM

60. Başvurucular; ihlalin tespiti, yeniden yargılama yapılması ve ekli listede gösterilen tutarlarda tazminat talebinde bulunmuştur.

61. Başvuruda tespit edilen anayasal hak ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar ve zorunluluk bulunmaktadır. Anayasa'nın 148. ve 153. maddeleri ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. ve 66. maddeleri uyarınca ihlal kararının gönderildiği yargı mercilerinin yapması gereken iş, yeniden yargılama işlemlerini başlatıp Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında belirtilen ilkelere ve gerekçelere uygun biçimde yürütülecek yargılama sonunda hak ihlalinin nedenlerini gidererek yeni bir karar vermektir (yeniden yargılama konusunda bkz. *Mehmet Doğan* [GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018, §§ 54-60; *Aligül Alkaya ve diğerleri (2)* [1. B.], B. No: 2016/12506, 7/11/2019, §§ 53-60, 66; *Kadri Enis Berberoğlu (3)* [GK], B. No: 2020/32949, 21/1/2021, §§ 93-100).

62. Eski hâle getirme kuralı çerçevesinde ihlalin sonuçlarının bütünüyle ortadan kaldırılabilmesi için başvuruculara manevi zararları karşılığında ekli listede gösterilen manevi tazminatın ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VII. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Adli yardım talebinin KABULÜNE,

B. 1. Telefon görüşmelerinin dinlenmesi ve kaydedilmesi nedeniyle özel hayata saygı hakkı ile haberleşme hürriyetinin ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA OYBİRLİĞİYLE,

2. Kapalı görüşlerin teknik araçla dinlenmesi ve kayda alınması nedeniyle özel hayata ve aile hayatına saygı hakkı ile haberleşme hürriyetinin ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA OYBİRLİĞİYLE,

C. 1. Telefon görüşmelerinin dinlenmesi ve kaydedilmesi nedeniyle ekli listede gösterilen başvurucuların Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan özel hayata

saygı hakkının ve Anayasa'nın 22. maddesinde güvence altına alınan haberleşme hürriyetinin İHLAL EDİLDİĞİNE OYBİRLİĞİYLE,

2. Kapalı görüşlerin teknik araçla dinlenmesi ve kayda alınması nedeniyle ekli listede gösterilen başvurucuların Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan özel hayata ve aile hayatına saygı hakkı ile Anayasa'nın 22. maddesinde güvence altına alınan haberleşme hürriyetinin İHLAL EDİLDİĞİNE, Basri BAĞCI ve Rıdvan GÜLEÇ'in karşılıqları ve OYÇOKLUĞUYLA,

D. Kararın bir örneğinin özel hayata ve aile hayatına saygı hakkı ile haberleşme hürriyetinin ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere ekli listede gösterilen infaz hâkimliklerine GÖNDERİLMESİNE,

E. Başvuruculara ekli listede gösterilen manevi tazminatın ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

F. Ödemelerin kararın tebliğini takiben başvurucuların Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 23/10/2025 tarihinde karar verildi.

KARŞIOY

1. 5275 sayılı Kanunun 83. maddesine eklenen (4) numaralı fıkrasında “Önceden bilgilendirilmek suretiyle, kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan ve terör suçları, örgüt kurmak, yönetmek veya örgüte üye olmak suçları ile örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçlardan mahkûm olan veya tehlikeli hâlde bulunan ya da dışarı ile iletişiminin kurum güvenliği açısından tehlikeli olabileceği değerlendirilen hükümlülerin birinci ve ikinci fıkra kapsamındaki kişilerle yapacakları görüşmeler, kamu düzeninin korunması ile kişi, toplum ve kurum güvenliğinin sağlanması veya suç işlenmesinin önlenmesi amacıyla kurum yönetimi tarafından dinlenebilir ve elektronik cihazlar da dâhil olmak üzere kaydedilebilir” denilmek suretiyle görüşmelerin dinlenmesi ve kayıt altına alınması konusunda infaz kurumu idaresi yetkilendirilmiştir. Madde metninde ayrıca kayıtların ne kadar süreyle saklanacağı ve nasıl kullanılacağına ilişkin kurallara da yer verilmiştir.

2. Söz konusu kuralın anayasaya aykırı olduğuna ilişkin iptal talebini değerlendiren Anayasa Mahkemesi talebin reddine karar vermiştir (AYM, E. 2021/83, K. 2022/168, 29.12.2022). Söz konusu kararında madde muhtevasında gerekli sınırlamalarının yer aldığı, elde edilen verilerin nasıl kullanılacağı ve nasıl imha edileceğine dair güvencelerin bulunduğunu ifade edilerek sonuca ulaşmıştır (43 ila 83. Paragraflar).

3. İncelemeye konu olan somut dosyamızda ise başvuruçular görüşmelerinin kayıt altına alınmasına ilişkin uygulamanın pratiğine değil bu müessesenin tamamına itiraz etmektedirler.

4. Başvuruçuların hiçbirisi kanun kapsamında sayılan suçlardan hükümlü bulunmadıklarını iddia etmiş değillerdir. Ayrıca ziyaretlerinin uzun süredir kayıt altına alındığını, kendilerinin iyi halli olup artık bu kayıt altına alma işleminin sona erdirilmesi gerektiği yönünde de yakınmalarda bulunmuş değillerdir.

5. Başvuruçuların yakınmaları bu haliyle uygulama hatasından ziyade dinleme ve kayıt altına almaya dair tatbikatın tamamen kaldırılmasına yönelik olup, uygulamada kanun muhtevasında yer alan gerekliliklerin hangisine riayet edilmediğine ilişkin somut ve bireyselleştirmiş bir husus dile getirilmiş değildir.

6. En somut olarak ileri sürülen mevzu uygulama öncesi kendilerine bilgilendirilme yapılmadığı yönündeki iddia olup, idarenin kuruma kabul aşamasında başlayan, ortak alanlara ve ziyaret mahallerine bilgilendirme levhaları konulması yönündeki faaliyetleri karşısında bu iddiada soyut olmaktan öteye geçmiş değildir.

7. 5275 sayılı Kanun 83/4. maddesinde, hangi suçların ve hangi hükümlülerin ziyaretlerinin dinlenip kayıt altına alınacağına dair net bir düzenleme yapılmıştır. Ayrıca düzenlemenin muhtevası itibari ile kayıt altına alınma esas, alınmamanın istisna olduğu belirgindir. Zira kayıt altına alınma uygulaması suç tipi ve tehlikelilik durumuna göre otomatik olarak yapılmakta, bu uygulamadan vazgeçilmesi ise takdiri bir yetki olarak ceza infaz kurumunun yetkili organlarının iradesine bırakılmaktadır.

8. Anayasaya uygun olduğu kabul edilen bu uygulamanın sona erdirilmesini talep eden başvuruçuların kendi şahsi durumlarını ve gerekçelerini ortaya koymak suretiyle bireysel başvuruda bulunmaları gerekirken, uygulamanın tamamen kaldırılması yönündeki talepleri bireysel başvurunun değil norm denetimi faaliyetinin konusu olacak niteliktedir.

9. Bu haliyle ziyaretlerin dinlenmesi ve kayıt altına alınmasına ilişkin uygulamadan kaynaklı aile ve özel hayata yönelik bir ihlal olmadığını değerlendirdiğimizden çoğunluğun aksi yöndeki görüşüne iştirak edilmemiştir.

Başkanvekili
Basri BAĞCI

Üye
Rıdvan GÜLEÇ